

Kelkaj rimarkoj pri la Strategia Vizio de UEA (aprilo 2012)

Ankaŭ mi legis kun interesiĝo la novan version de la Strategia Vizio de UEA kaj havas, kiel ekstera kaj tute neŭtrala observanto kaj individua membro de UEA, pro devosento (kiel Dasgupta) nur jenajn flankajn rimarkojn, kiujn oni eble bonvolos konsideri:

1.

La ĉefaj celo kaj rolo de UEA ne devus esti la favorado de “mondo de multaj florantaj lingvoj kaj kulturoj”, sed la FORTIGO DE LA LINGVO ESPERANTO, krome eventuale de la esperantologio kaj interlingvistiko kaj parencaj fakoj. Ĉio alia kiel "daŭropova multlingeco tutmonda" k.s. oficiale ne koncernas nin, ĉar tro ekstera, tro komplika/kompleksa kaj ĉar ni ne disponas pri la fortoj kaj resursoj, kiuj estus necesaj por okupiĝi kaj fekunde kontribui al tiaj temospektroj.

2.

La rolon kaj signifon atribuitan al la Manifesto de Prago (1996) kaj de lernu.net oni nete troigas, laŭ mi. La konkreta influo de la Manifesto de Prago al la evoluo de Esperanto (kiel lingvo kaj movado) kaj ĝia eĥo el la ekstera mondo restis, laŭ mi, minimumaj ĝis nulaj, malgraŭ pli ol dek mil subskriboj (kvante tio estas tamen malmulto).

3.

La komparo de civilaj komercaj firmaoj kun militaj strukturoj, kiel farite de la strategia komisiono, dokumentas la altgradan ideologian reakciecon de la pensmaniero de certaj esperantistoj, kiuj arogas al si ellabori strategian vizion kaj strategian planon de UEA. Oni ne forgesu, ke ankaŭ UEA de facto estas (duon)komerca organizaĵo. La komparo de la Eo-movado kun “kompleksa sunsistemo” estas aŭ stranga ŝerco aŭ absurda esprimo de paranojo por montri, ke certaj e-istoj groteske supertaksas la signifon de Eo en la mondo kaj perdis la rilaton kun la realeco. Samtempe oni ŝajne almenaŭ ĝuste komprenis, ke kunlaboro bezonas gvidadon, eĉ en altgrade anarkiema movado kiel la e-ista, kie pro la ekstrema individuismo de ĝiaj membroj gvidi ion ajn kaj iun ajn montriĝis ege malfacile aŭ eĉ neeble.

4. Membraro

La ĉapitro pri membraro en la strategio estas tro komplike formulita. Averaĝaj e-istoj ne komprenas pri kio temas konceptoj kiel “konsciigo” “kapabligo”, “komunumo” ktp. kaj ne volonte adoptos ilin. Do, prefere oni reiru al la malnovaj kaj pli kompreneblaj difinoj de “landa agado”, “eksteraj rilatoj”, “informado kaj varbado”, “faka kaj scienca agado”, “instruado kaj utiligo”, “kongresoj” ktp., kaj plenu ilin per konkreta enhavo kaj realisma programo. Pseŭdsciencismon ni ne bezonas.

En la analizo mankas gravaj punktoj rilate al la evoluo de la membraro. Ekzemple, la probabla elĉerpiĝo de la Eo-movado, kiu neeviteble minacos nin en la venontaj 1-2 jardekoj pro naturaj biologiaj kaŭzoj, devus esti serioze konsiderata kaj diskutata kiel reala risko kaj danĝero, same jes ankaŭ la menciita manko de homaj kaj aliaj resursoj, pri kio oni lamentas jam de longe. Inter la ŝancoj povus troviĝi la serĉado kaj trovo de vojo por la reala emancipiĝo el la verda getto, kiu malproksimigis nin de la “ekstera mondo” pli kaj pli, kaj por la efektiva kaj efika partopreno en la ĵurnalisma, publica, literatura-kultura kaj scienca vivo de la “ekstera mondo”, kio praktike ne okazas flanke de la Eo-movado. Al tio devus aparteni ankaŭ la revizio de la historio de la Esperanto-movado laŭ pli objektivaj kriterioj (libroj kiel ‘Enciklopedio de Eo’ kaj ‘Eo en perspektivoj’ estas eksmodaj), la ideologia senbalastigo de la Eo-movado, la serioza okupiĝo pri esperantologio kaj interlingvistiko kaj parencaj fakoj kadre de universitatoj, por menci i nur kelkajn defiojn. Sed pri ĉio tio oni apenaŭ parolas, kvazaŭ oni forgesis tiujn aferojn aŭ tute ne interesiĝus pri ili (sed oni ne miras konsiderante la fakton kian estraranon pri faka kaj scienca agado UEA havas).

5.

Nocioj kaj nebulaj konceptoj kiel “lingva demokratio”, “lingva justeco”, “paco”, “misio” ktp. aŭ devus esti konkrete difinitaj por praktika aplikado aŭ prefere tute malaperi el UEA, se tiu organizaĵo - kaj kun ĝi la Eo-movado - volas konservi sian kredindecon ĉe la “ekstera mondo” de la 21a jarcento. Tiuj konceptoj estas restaĵoj el la tempo de la mistika kaj dubinda propagandismo de la pli frua Eo-movado kun troa proksimiĝo al religio, kaj al la (diskreditita) pacmovado (la Eo-movado faris laŭ mi

nenian kontribuon al la monda paco). Do, se la mondo eventuale pliboniĝis aŭ pliboniĝus/os, tiukaze certe ne pro la kontribuo de Esperanto aŭ de UEA, sed pro tute aliaj faktoroj kaj procezoj, en kiuj Eo kaj UEA ludis, ludas kaj probable ludos kaj volas ludi neniun rolon.

Do, plumpan propagandismon neniu plu kredas al ni, ankaŭ ne se iuj universitatoj, doktoroj kaj profesoroj ion ajn asertas. La nocioj “paco”, “justeco” k.s. estu anstataŭitaj unuavice de la nocio de la KREDINDECO, kiu devus stari en la centro de la analiza atento, sekvata aŭ akompanata de la nocio de la RESPONDECO, t.e. oni devas pensi pri la KONSEKVENCOJ (SEKVOJ) de certaj solvoproponoj, kiujn oni proponas, kaze ke ili fiaskus, ekzemple la enkonduko de Eo en la lernejojn aŭ en Eŭropan Union.

Kion signifas “indekso pri lingva justeco”? Eble oni volis skribi “indekso pri lingva MALjusteco”.

6.

La nova versio de la “Strategia Vizio por UEA” tro odoras je unuflanka propagando de la propraj produktoj, aferoj kaj atingoj de la Fettes-koterio, kiu subtenas - kaj financas - agadojn kiel lernu.net, edukado.net, CED, LPLP, Informilo por Interlingvistoj, Esperantologian Konferencon, E@I, Nitobe-simpozioj, ESF. Do, ekzistas la risko, ke en la nova Strategia Plano oni grandparte ignoras kaj neglektos ideojn, konsiderojn kaj dezirojn de esperantistoj kaj UEA-membroj, kiuj venas el ekster tiu koterio. Kaj se oni parolas pri integriĝo de la aktivuloj, estas ĉefe la koterio ĉirkaŭ Blanke-Lins-Tonkin, kiu en la pasinteco decidis, kiuj aktivuloj estu subtenitaj kaj integritaj en la organizaĵoj regataj de ili. Ĉar tiu koterio ludis/as tro fortan rolon en UEA, do necesus en la viziaro ankaŭ trakti la demandon kio konkrete okazos post la malapero de tiu koterio. Ĉu UEA disfalos? Kiu estos reale interesita transpreni kaj plugvidi la organizaĵon, la heredaĵon, kiu postlasis al ni tiu omnipotenta (kaj kriptokomunisma) koterio (ankaŭ nun Lins estas prezidanto de la elekta komisiono)? La momento por okupiĝi pri tiu temo vole nevole venos, kaj verŝajne relative baldaŭ. Senkonsidere al la malfacilaĵo trovi novajn indajn estrararojn, tiu koterio verŝajne bone konscias pri tiu dilemo, sed praktike malmulton entreprenas por solvi ĝin, ĉar la volo kaj kapablo mankas por trovi solvon.

UEA bezonas gvidantojn, kiuj distanciĝas de la maldekstrismo, subjektivismo kaj diletantismo kaj kiuj laboras laŭ senideologiaj, sed laŭ realismaj kaj objektivismaj kriterioj - kiuj metas la kvar premisojn aŭ virtojn REALECO, HONESTECO, KREDINDECO kaj RESPONDECO en la centron de la filozofio, kiuj estas inter si ligitaj kaj kondiĉigas unu la aliajn. Nur laŭ tiu maniero UEA kaj la Eo-movado havos ŝancon pluekzisti kaj eventuale rikolti novan publikon, kiu eble interesiĝos pri Esperanto kaj interlingvistiko (sed ĉi-riilate mi tamen ne estas tre optimisma). Ankaŭ tiuj vizioj estas ambiciaj, sed pli sanaj kaj pli normalaj ol tiuj vizioj, pri kiuj s-ro Keefe en sia naiva komento tiom entuziasmas.

7. Interreto

Ŝajnas, ke en la komisiono troviĝas iuj personoj, kiuj ne estas tute konvinkitaj pri la utileco kaj nepra neceso de la interreto. Laŭ mi, aŭ oni estu klare POR la interreta opcio kaj renovigu la malnovajn retujojn (kiel uea.org) aŭ kreu novajn, aŭ en kazo de dubo oni rezignu pri sia strategia laboro kaj transdonu la kampon al aktivuloj, kiuj havas pli pozitivan kaj modernan sintenon pri la interreto.

8.

Mankas klaraj vidpunktoj kaj klara kritiko (kaj vizio) pri ILEI kaj aliaj Fakaj organizaĵoj, se oni jam nebule aludas ilin. Same pri la Landaj Asocioj, kiujn oni deziras reprezenti sen havi ian ajn klaran ideon kiel kaj kion proponi al ili.

9. Angla lingvo, Unesko

Strange estas, ke diversaj temoj kiel la (hegemonio de la) angla lingvo, kiuj antaŭ kelkaj jaroj ankoraŭ estis absolute prioritataj kaj apartenis al la ĉefaj kaj plej arde diskutitaj “kompleksoj” de la ’generacio Tonkin-Corsetti-Blanke’, nun subite malaperis aŭ fariĝis marĝenaj kaj flankaj, eĉ prisilentitaj. Laŭ mi tiu ĉi temo estus tute tuŝebla, kondiĉe ke oni traktu ĝin objektivite, inteligente, kun konsiderindaj vidpunktoj el e-ista flanko, sen polemiko kaj senideologie. Same forestas punkto pri la kunlaboro kun Unesko, kiu ŝajnis tiom centra parto en la agado de UEA. Ĉu tio nun ne plu validas?

10. UEA

- La rolo de la Centra Oficejo de UEA estas fine menciita sole en kelkaj mallongaj frazoj, sed almenaŭ oni konfesas, ke ĝia laboro apartenas al la kernaj agadoj de UEA. Sen la CO UEA estus verŝajne

sensignifa organizaĵo pendanta en la aero kaj vaganta tra la nebulo. Pro diversaj kialoj estus saĝe lasi al la CO mem difini siajn viziojn kaj taskojn, kiuj baziĝu sur realismaj konsideroj kaj sur ciferoj kaj ne sur fantazio kaj fikcio aŭ en la nebulo de la cerbo de iuj realec-fremdaj idealistoj. Ankaŭ la estonteco de la gvido de la CO ne estas klara, precipe post la pensiigo de la nuna ĝenerala direktoro. Necesas pensi kaj plani jam nun.

- Vizion pri la rolo de la revuo “Esperanto” oni tute ne vidas, kvankam la Eo-publiko lastatempe larĝe diskutis la “kazon Marĉek”, ekzemple en Libera Folio, kiun UEA ŝajne ignoras (kio estas malbona).
- La respondeculo de la libroservo certe ĝojos, se li devos legi, ke lia servo postrestis. Laŭ miaj spertoj (kaj mi estas regula kliento) la libroservo prizorgata de Ionel Onet funkcias sufiĉe bone, fideinde kaj akurate, ankaŭ sen elektronika mendosistemo, kiu eble estus “nice to have”, sed ne nepre necesa kaj prioritata, ĉar la libroservo de UEA estas tro malgranda kaj mendoj de ekstere verŝajne tro maloftaj por pravigi la implementon de tia (ĉu multekosta?) elektronika sistemo. Ne la libroservo de UEA postrestis, sed praktike ĉio alia en UEA, ekzemple la libro-eldonado.
- Mankas detala trakto de la mankoj kaj strukturproblemoj de la UK. Ekzemple, oni pripensu la disponigon de teknologio por ebligi la perretan partoprenon en la UK; la hispanoj pruvis pasintjare, pere de la reta dissendado de sia landa kongreso, ke tio povas bone funkcii.
- Anstataŭ senfine paroli pri la starigo de iuj novaj komisionoj kaj konsilioj (kiuj probable konsistus pli malpli el la samaj homoj kaj kiuj nur altigus la tutan burokracion), oni utiligu kaj plibonigu la ekzistantajn strukturojn kaj uzu la spertojn de la jam ekzistanta internacia kaj regiona kunlaboro, ekzemple la sperton de Germana Esperanto-Asocio, kiu organizas komunajn kongresojn kun siaj najbaroj (kiel en Brunsviko 2006 aŭ Berlino 2012) aŭ la kapablojn de Litova Esperanto-Asocio, kiu tre sukcese organizis diversajn internaciajn aranĝojn. Se oni eĉ ne plu kapablas organizi malgrandajn aranĝojn kiel ekzemple Nitobe-simpozion, kiel kaj kial oni revu kaj fanfaronu pri “regionaj kongresoj”, “kulturfestivaloj”, “konferencoj”, “lingvofiroj” ktp. (Ekzemple mi sugestis al la kopenhaga LKK organizi konferencon de nordiaj/baltmaraj etnoj kaj festivalon de rokmuziko aŭ Eo-muziko - la unua brile okazis kun 3000 kaj la dua impone pasis kun 30'000 partoprenantoj kaj kun la ĉeesto de Unesko kaj 50 ŝtatestroj en Tivoli. Gratulon! - Nu, la vero estas, ke al tiu program-sugesto kompreneble neniu reagis!).
- Sub kiu adreso estas trovebla la anoncita “reta forumo, kie eblas afiŝi komentojn, demandojn kaj proponojn”?

Do, por trakti ĉiujn tiujn sferojn de la organizaĵo kaj movado, la Strategia Komisiono sentas sin verŝajne superŝutita. Cetere, probable la sola komisionano, kiu reale komprenas kaj kapablas objekte analizi la funkciadon kaj kompleksecon de la tuta entrepreno, estas Osmo Buller, la ĝenerala direktoro de UEA (kiu cetere sindetenis en la voĉdono pri la raporto, kiel Fettes sciigis en unu el la ĉi-koncernaj mesaĝoj).

Eble unu plia ŝanco por la verkota Strategia Plano povos esti, se en UK Hanojo la aziaj e-istoj, kiuj laŭ la aliĝlisto almenaŭ duone konsistigos la kongreson, ĉeestos la diskuton pri la strategio de UEA por espereble kontribui freŝan venton kaj novajn ideojn kaj impulsojn, se ilin la “malnovaj” aktivuloj ne plu kapablas liveri.

Kaj antaŭ ol publikigi kaj aprobi iujn dubindajn strategiojn por savi la mondon per Esperanto, estus pli utile, se oni aktualigus la retujon www.uea.org, ekzemple jenan paĝon <http://www.uea.org/dokumentoj/index.html>

Andreas Künzli
www.planlingvoj.ch
aprilo 2012